

Ett krig mellan värderingar

Foto: Markus Håkansson

Ann Wilkens

I drygt ett år har hon varit styrelseordförande för Svenska Afghanistankommittén (SAK).

Är uppdraget som Ann Wilkens tänkt sig? Hur ser hon på de utmaningar som organisationen står inför? Med ett brinnande engagemang för frågor som rör Afghanistan och Pakistan medger Ann att tiden inte alltid räcker till för allt hon vill göra.

Text: Katinka Wall

LISTAN PÅ ANN WILKENS ÅTAGANDEN kan göras lång. Parallellt med ordförandeskapet i SAK sitter hon bland annat som ledamot i en specialdomstol i Sverige, arbetar som konsult, håller föredrag och skriver artiklar och rapporter. Hon är en modern och intellektuell ordförande som tydligt lever upp till begreppet ”ha många järn i elden”

– Jag har också barn och barnbarn som jag vill hinna umgås med, säger hon.

Förutom styrelse- och konsultuppdrag är Ann även involverad i ett analysnätverk om Afghanistan som är finansierat av UD. Afghanistan Analysis Network är en oberoende organisation registrerad i både Tyskland och Afghanistan och har till uppgift att samla forskning och analyser kring utvecklingen i Afghanistan.

– Förutom några enstaka fysiska möten i bland annat Berlin så träffas vi i nätverket mest i cyberspace. Det är intressant eftersom nätverket i huvudsak består av experter från Europa, inte ifrån Storbritannien eller USA, vilkas perspektiv vi annars ofta får ta del av i olika sammanhang. Man lär sig mycket av de europeiska analytikerna, menar Ann.

Hon deltar också i arbetet med en webbplats som ska fungera som en samlingspunkt för information om Pakistan. Eftersom efterfrågan på information om Pakistan är stor, så är webbplatsen ett sätt att kunna samla och tillhandahålla detta.

– Fördelen att gå i pension är att jag kan ägna mig åt det jag tycker är intressant och jag känner att jag har mycket kvar att ge, säger Ann som också berättar att hon har blivit tuffare i urvalet av uppdrag och börjat tacka nej till en del förfrågningar.

KVINNORNAS SITUATION

Drivkraften bakom Anns engagemang ligger i kvinnors situation i Afghanistan. Kopplingen mellan kulturella och psykologiska faktorer, samt hur dessa omsätts i realiteten intresserar henne mycket.

– Jag anser att vi bör sluta trippa runt saker som vi ser är osunda inom den afghanska kulturen, säger hon och understryker samtidigt att det är en känslig fråga.

SAK är också inne i en fas som handlar mycket om kvinnors rättigheter. För att nå framgång i det arbetet behöver vi ha med oss afghaner, säger Ann och fortsätter:

– Vi tenderar ibland att vara lite självgod i Sverige. Vi tycker ofta att vi är bättre och att vi kan lära ut – inte lära oss. Vi tycks också ha en uppfattning om att vi är bra människor som åker i en gräddfil där inget ont kan hända oss. Historiskt har vi många gånger varit feqa, vilket inte är så ärofyllt, men kanske framgångsrikt. Duktigheten är det man helst kommer ihåg.

– I mina texter och föreläsningar hämtar jag kontinuerligt in argument från muslimska nätverk. De är ju lika upprörda som vi. Vi borde arbeta mer i Sverige för att uppmuntra dessa nätverk.

MER INKLUDERANDE ORGANISATION

Uppdraget som ordförande för SAK är givande men det har krävt mer jobb än vad hon från början trodde. Det är publikt högt tryck på organisationen och det kräver mycket tid och engagemang i det dagliga arbetet, menar hon.

– Nu ser jag att mitt främsta uppdrag är att möjliggöra för organisationen att utvecklas vidare. Detta måste göras genom att skapa förutsättningar för att moderniseras och bli mer inkluderande som organisation, mindre hierarki, mer jämställt och mindre macho. Afghanistan är en svår miljö att arbeta i, säger Ann som ändå är övertygad om att det går att komma ännu längre.

– För att lyckas med det bör vi koncentrera oss på utvecklings-samarbete som vi är bäst på. Vi bör fokusera på de fyra områdena utbildning, hälsa, rehabilitering av handikappade samt landsbygdsutveckling.

UTHÅLLIGHET ÄR NÅGOT SAK KAN

På min fråga om vad som händer om de internationella trupperna drar sig tillbaka svarar Ann:

– Vi måste fortsätta arbetet på samma sätt som vi har gjort i trettio år. Om det blir inbördeskrig så får vi handskas med det – uthållighet är ju något vi kan.

Det finns heller ingen lösning i att prickskjuta talibaner, menar Ann. Det som sker i Afghanistan är ett krig mellan värderingar. Detta är ovanligt idag – det är mer vanligt att man krigar om makt och pengar.

– Det är svårt att få igenom förändringar, avslutar Ann. Det man kan göra är analyser, söka stöd för detta inom islam och våga tala om talibanernas terrormetoder.